

Sygnatura akt VI Ka 609/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **20 września 2019** r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, Wydział VI Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący sędzia Piotr Mika

Protokolant Aleksandra Pawłowska

przy udziale Agnieszki Schwarz-Rasińskiej Prokuratora Prokuratury Rejonowej G. w G.

po rozpoznaniu w dniu 20 września 2019 r.

sprawy **B. M.** ur. (...) w Ł.

córki A. i A.

oskarżonej z art. 286 § 1 k.k. i art. 270 § 1 k.k. i art. 190a § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. przy zast. art. 12 k.k.

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonej

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 20 lutego 2019 r. sygnatura akt IX K 36/18

na mocy art. 437 § 1 kpk i art. 624 § 1 kpk

1. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok;
2. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. M. M. kwotę 516,60 zł (pięćset szesnaście złotych i sześćdziesiąt groszy) obejmującą kwotę 96,60 zł (dziewięćdziesiąt sześć złotych i sześćdziesiąt groszy) podatku VAT, tytułem zwrotu nieuiszczonych kosztów obrony oskarżonej z urzędu w postępowaniu odwoławczym;
3. zwalnia oskarżoną od zapłaty kosztów sądowych postępowania odwoławczego, obciążając wydatkami Skarb Państwa.

Sygn. akt VI Ka 609/19

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 20 lutego 2019 roku w sprawie IX K 36/18 Sąd Rejonowy w Gliwicach:

1. uznał oskarżoną B. M. za winną tego, że w okresie od 28 do 30 października 2013 roku w G., działając wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, w celu uzyskania kredytu konsumpcyjnego nr (...) w kwocie 90.000 zł na dane osobowe W. K. i M. K. w placówce (...) Bank S.A. Oddział w G. przy ul. (...), wprowadziła w błąd pracownika banku co do tożsamości osób faktycznie zwierających umowę kredytu, nadto przedłożyła podrobione dokumenty w postaci: dowodu osobistego W. K. serii (...), dowodu osobistego M. K. serii (...), decyzji o waloryzacji emerytury W. K. z dnia 25.03.2013 roku o nr (...), decyzji o waloryzacji emerytury M. K. z dnia 20.03.2013 roku o nr (...) mających istotne znaczenie dla pozyskania kredytu, nadto przedłożyła w celu użycia za autentyczne podrobione dokumenty z podpisami W. K. i M. K. w postaci umowie kredytu konsumpcyjnego nr (...), oświadczenia kredytobiorcy do umowy i wniosku nr (...), wykorzystując do tego imię, nazwisko i pesel W. K. i M.

K. w celu wyrządzenia im szkody majątkowej, czym doprowadziła (...) Bank S.A. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 90.000 zł, czym wyczerpała znamiona występku z art. 286 § 1 k.k., art. 297 § 1 k.k., art. 270 § 1 k.k. i art. 190a § 2 k.k. przy zast. art. 11 § 2 k.k. i za występki ten na podstawie art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzył jej karę 2 lat pozbawienia wolności;

2. na podstawie art. 46 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonej środek kompensacyjny w postaci naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem poprzez zapłatę kwoty 90.000 zł pokrzywdzonemu (...) Bank S.A.;

3. na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy Prawo o adwokaturze oraz § 2, §4, § 17 ust. 2 pkt 3 § 20 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 roku w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu, zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. M. M. kwotę 756 zł powiększoną o podatek 23 % Vat w kwocie 173,88 zł tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną świadczoną oskarżonej z urzędu w postępowaniu sądowym;

4. na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. i art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych zwolnił oskarżoną z obowiązku uiszczenia kosztów sądowych, obciążając nimi Skarb Państwa.

Apelację od wyroku wywiódł obrońca oskarżonej, który zaskarżając orzeczenie w całości zarzucił mu:

1. obrazę przepisów postępowania, mającą wpływ na treść orzeczenia poprzez naruszenie zasady swobodnej oceny dowodów, wyrażonej w art. 7 k.p.k. polegającą na dowolnej ocenie materiału dowodowego oraz nieuwzględnieniu przy tej ocenie zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego, a w konsekwencji:

- bezzasadne odmówienie wiary wyjaśnieniom oskarżonej, podczas gdy wyjaśnienia oskarżonej należy uznać za spójne i logiczne i brak było podstaw do kwestionowania ich wiarygodności,

- bezzasadne uznanie, że celem działania oskarżonej było jedynie pozyskanie kredytu w oparciu o sfałszowane dokumenty, a nie dochód z tytułu prowizji, podczas gdy powyższe nie wynika ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego,

- błędne uznanie, iż to że oskarżona posłużyła się nie swoimi danymi, ale danymi osobowymi W. K. i M. K., świadczyć o tym, że nie miała zamiaru spłacić kredytu, podczas gdy oskarżona nigdy nie starała się uzyskać kredytu dla siebie, a jedynie pełniła rolę pośrednika i przedkładała niezbędne dokumenty celem uzyskania kredytu dla innych osób, a ponadto była ona przekonana, że osoby, dla których kredyt uzyskuje zamierzają spłacić kredyt,

- pominięcie faktu, iż kwestia weryfikacji przedstawionych dokumentów, ocena ich wiarygodności oraz badanie zdolności kredytowej były obowiązkiem banku, zatem oskarżona nie miała żadnego wpływu na to, czy kredyt zostanie udzielony.

2. błąd w ustaleniach faktycznych polegający na uznaniu, że oskarżona nigdy nie domagała się zapłaty prowizji, podczas gdy zgodnie z ustaleniami miała ona otrzymać prowizję od J. B..

W oparciu o tak postawione zarzuty obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonej ewentualnie uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja obrońcy jest bezzasadna.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do zarzutów naruszenia prawa procesowego wskazać wypada, że wbrew twierdzeniom apelującego ocena wiarygodności dowodów zaprezentowana w pisemnych motywach zaskarżonego wyroku w żadnym momencie nie popada w sprzeczność z zasadami prawidłowego rozumowania, jak też wskazaniami wiedzy i doświadczenia życiowego.

Okoliczność, iż wyjaśnienia oskarżonej są logiczne i konsekwentne nie przesądza o tym, aby nie można było odmówić im wiarygodności, skoro z treści innych dowodów ocenionych jako wiarygodne wynikają fakty sprzeczne z wyjaśnieniami oskarżonej. Choć oskarżona w swoich wyjaśnieniach konsekwentnie prezentowała siebie jako osobę jedynie pośredniczącą w przekazywaniu dokumentów od klientów starających się o uzyskanie kredyty, o tym, że miała świadomość podrobienia dowodów osobistych oraz podpisów kredytobiorców świadczą przecież logiczne i zgodne z zasadami doświadczenia życiowego zeznania J. B. oraz ustalenie, że podane przez oskarżoną temu świadkowi dane osoby, w obecności której miałyby być podpisywane przez kredytobiorców stosowne dokumenty i która przysłać miała je świadkowi, tj. dane A. M. mającej prowadzić agencję ubezpieczeniową w G. przy ul. (...), okazały się danymi nieprawdziwymi, skoro A. M. od co najmniej kilkudziesięciu lat nie zamieszkuje w G., ale przebywa w Niemczech. Również wynikająca z zeznań J. B. odmowa podania jej przez oskarżoną numeru telefonu do A. M., jak też brak kontaktu ze strony oskarżonej ze świadkiem w celu uzyskania prowizji za pośrednictwo, świadczą logicznie i w zgodzie z doświadczeniem życiowym o braku wiarygodności wyjaśnień oskarżonej. Nie sposób też nie dostrzec, że osoba niesłusznie oskarżona o udział w oszustwie w zgodzie z zasadami doświadczenia życiowego czyni starania o wyjaśnienie jego okoliczność. W tym zakresie dziwić musi postawa oskarżonej, która w postępowaniu przygotowawczym nie podała danych osoby, która miała mieć bezpośredni kontakt z kredytobiorcami. Oczywiście nie jest obowiązkiem oskarżonej dostarczanie organom ścigania dowodów na swoją niewinność, niemniej w realiach niniejszej sprawy wskazane zaniechanie oskarżonej nie może pozostać bez negatywnego wpływu na ocenę wiarygodności jej wyjaśnień złożonych w postępowaniu sądowym. Podkreślić wypada, że uznanie przez sąd I instancji, iż celem działania oskarżonej było jedynie pozyskanie kredytu w oparciu o sfalszowane dokumenty, a nie dochód z tytułu prowizji, znajduje wsparcie nie tyle w ustaleniach dotyczących uzgodnionych przez oskarżoną ze świadkiem J. B. zasad wzajemnej współpracy i rozliczeń, a w fakcie, iż oskarżona, mimo że nie została jej wypłacona żadna prowizja, nie podjęła żadnej próby kontaktu ze świadkiem w celu ustalenia przyczyn nieuzyskania prowizji. To właśnie ze wskazanych zaniechań oskarżonej w zakresie podania świadkowi numeru telefonu A. M. oraz uzyskania prowizji, jak też z faktu, że dane A. M. okazały się nieprawdziwe, w sposób logiczny i bez ryzyka błędu należało wywieść wniosek o pełnej świadomości oskarżonej co do faktu, że to nie W. K. i M. K. starali się o kredyt, a jedynie ich dane i podrobione dokumenty stanowiły podstawę wniosku o przyznanie kredytu. Fakt, że to nie oskarżona podrobiła podpisy kredytobiorców, nie stoi w żadnej sprzeczności z wysnutym wyżej wnioskiem, zwłaszcza gdy uwzględni się fakt, że kwota wypłaconego kredytu została przez bank przelana na rachunek nie należący do oskarżonej, co jasno prowadzi do wniosku o udziale innych osób w popełnieniu przez oskarżoną zarzuconego jej czynu.

Niczego w ocenie wyjaśnień oskarżonej jako niewiarygodnych nie zmienia okoliczność, że weryfikacja przedstawionych dokumentów, ocena ich wiarygodności oraz badanie zdolności kredytowej były obowiązkiem banku. Posłużenie się danymi prawdziwych osób pozwalało liczyć przecież na pozytywną decyzję banku, tym bardziej że, jak wynika z zeznań J. B., przesłaniu dokumentów podpisanych rzekomo przez kredytobiorców towarzyszyła wcześniejsza procedura badania ich zdolności kredytowej i dopiero po uzyskaniu informacji z banku, że konkretne osoby posiadają taką zdolność, do banku trafiły podrobione dokumenty.

Dla odniesienia się do zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych wypada ponownie odwołać się do tezy, że ustalenie przez sąd I instancji, iż celem działania oskarżonej nie było uzyskanie dochodu z tytułu prowizji, znajduje źródło w zeznaniach J. B. zgodnie z którymi oskarżona, mimo że nie została jej wypłacona żadna prowizja, nie podjęła żadnej próby kontaktu ze świadkiem w celu ustalenia przyczyn nieuzyskania prowizji. Ustaleniu temu w żaden sposób nie przeczy fakt, iż uzgadniając zasady wzajemnej współpracy oskarżona i J. B. umawiały się na stosowną prowizję dla oskarżonej. Nie sposób zresztą zakładać, aby uzgodnienia w tym zakresie mogły być inne. Chęć bezpłatnego pośredniczenia w zawieraniu umów kredytowych mogłaby być wręcz źródłem podejrzeń co do intencji oskarżonej i uniemożliwić zdobycie niezbędnego do popełnienia przestępstwa zaufania J. B..

Uznając wskazane w apelacji zarzuty za bezzasadne, jak też wobec braku innych uchybień podlegających uwzględnieniu z urzędu przez Sąd odwoławczy, zaskarżony wyrok należało utrzymać w mocy.

Wobec wniosku i stosownego oświadczenia obrońcy z urzędu zasądzono na jego rzecz od Skarbu Państwa wynagrodzenie za obronę oskarżonej z urzędu w postępowaniu odwoławczym w wysokości określonej w § 17 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. z 2016 r. poz. 1714)

Mając na uwadze trudną sytuację materialną oskarżonej i perspektywę odbywania przez nią kary bezwzględnej pozbawienia wolności orzeczonej w niniejszej sprawie, jak też w innych, Sąd odwoławczy uznał, że zapłata przez oskarżoną kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze byłaby dla niej zbyt uciążliwa. Z tego powodu zgodnie z art. 624 § 1 k.p.k. z obowiązku zapłaty tych kosztów oskarżona została zwolniona, a wydatkami postępowania odwoławczego obciążono Skarb Państwa.